

Laboratorium 5

Podstawowym sposobem pobierania danych od użytkownika na stronach WWW są **formularze**. Formularz na stronie WWW ma następującą postać:

```
<FORM ACTION="skrypt.php" METHOD=POST>
<!-- Tu występują pola formularza -->
<INPUT TYPE=Submit VALUE="Wyślij">
</FORM>
```

Metodą w formularzu może być także **GET**.

Wysyłanie e-mail'i

Aby skonfigurować naszą instalację PHP do wysyłania poczty e-mail należy wykonać następującą czynność: w pliku **c:\FoxServ\php\php.ini** odnajdujemy sekcję **mail_function** i w pozycji **SMTP** wpisujemy adres naszego serwera poczty, a w pozycji **sendmail_from** adres poczty elektronicznej. Do wysłania listu elektronicznego wykorzystamy funkcję **mail**. Funkcja ta w najprostszym przypadku ma postać:

```
mail (adres_odbiiorcy, temat, tresc);
```

Aby wysłać e-mail - będziemy musieli pobrać od użytkownika informacje, takie jak tekst wiadomości czy adresat. Użyjemy do tego celu formularzy HTML. Formularze te składają się z różnego typu pól, które użytkownik może wypełniać. Podstawowe typy pól to:

Typ pola	Opis
text	tekst, jedna linia
textarea	tekst, wiele linii
submit	przycisk służący do wysyłania formularza lub do kasowania zawartości wypełnionych pól
checkbox	pole wyboru (wybór „wiele z wielu”)
radio	pole wyboru (wybór „jeden z wielu”)
select	menu rozwijane lub lista
hidden	pole niewidoczne (za jego pomocą możemy przesłać dodatkowe, niewidoczne dla użytkownika dane)

Ćwiczenie 5.1.

Sporządzanie skryptu wyświetlającego formularz HTML służący do wysyłania wiadomości e-mail.

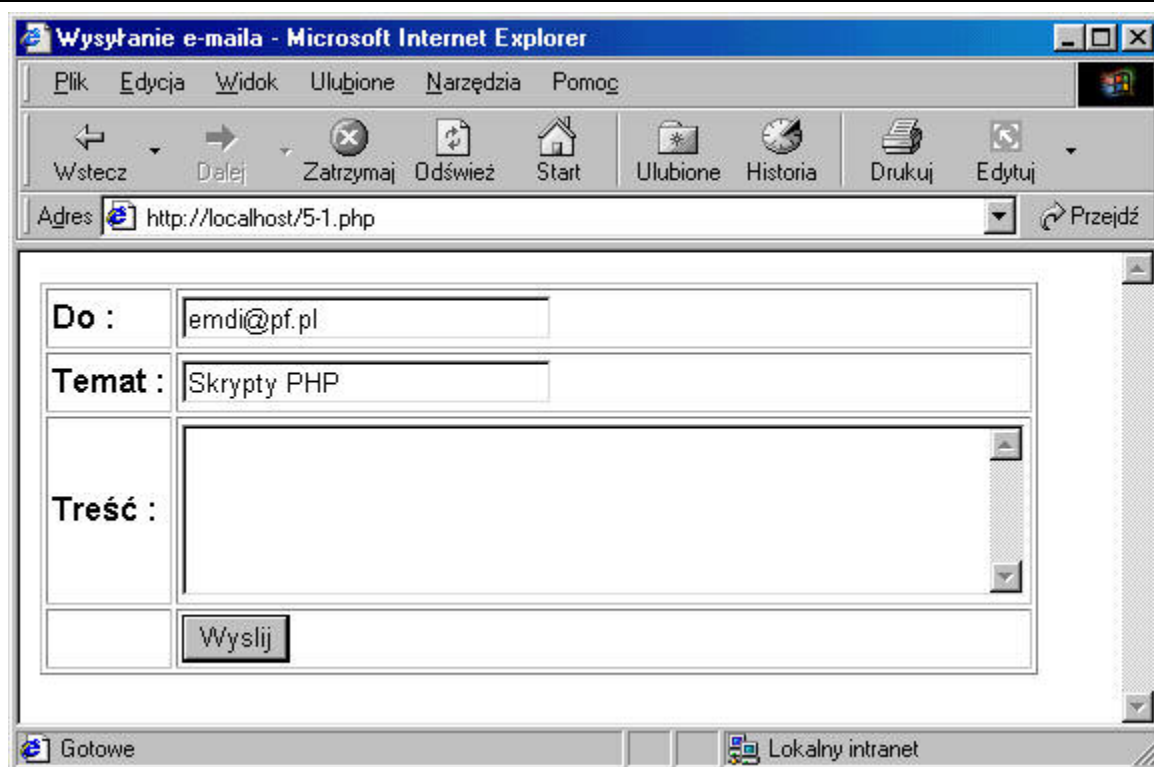
Potrzebne nam będzie pole do wpisania adresata i tematu wiadomości (dwa zwykłe pola edycji - **text**) oraz pole z tekstem wiadomości (wielowierszowe pole edycji – **textarea**).

**INSTYTUT TECHNIKI
ZAKŁAD ELEKTROTECHNIKI I INFORMATYKI**

mdymek@univ.rzeszow.pl

//Listing 5-1.php

```
<HTML>
<HEAD>
<META HTTP-EQUIV="Content-Type"CONTENT="text/html;charset=iso-8859-2">
<title> Wysyłanie e-maila </title>
</HEAD>
<body bgcolor="#FFFFFF">
<form method="post" action="wyslij.php">
<table border="1" cellspacing="2" cellpadding="2">
<tr>
<td><font face="Arial"><b>Do :</b></font></td>
<td>
<input type="text" name="do" size="25">
</td>
</tr>
<tr>
<td><font face="Arial"><b>Temat :</b></font></td>
<td> <input type="text" name="temat" size="25"> </td>
</tr>
<tr>
<td><font face="Arial"><b>Treść :</b></font></td>
<td> <textarea name="tresc" cols="50" rows="5"></textarea> </td>
</tr>
<tr>
<td><b>
<input type="hidden" name="op" value="wyslij"> </b>
<td> <input type="submit" name="Submit" value="Wyslij"> </td>
</tr>
</table>
</form>
</body> </html>
```


Rys. 5.1. Formularz HTML.

Ćwiczenie 5.2.

Utwórz program, który będzie wyświetlał formularz z jednym polem tekstowym, a po wysłaniu tego formularza wyświetli wpisaną wartość.

W zależności od tego, czy zmienna \$tekst przyjmuje jakąś wartość, czy też nie, wyświetlamy albo formularz, albo informację o tym, co w nim zostało wpisane.

```
//Listing 5-2.php
<HTML>
<HEAD>
<META HTTP-EQUIV="Content-Type"CONTENT="text/html;charset=iso-8859-2">
<TITLE>Formularz</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<?
// Drukuje formularz i jednocześnie odbiera i wyświetla wpisane
// w nim dane.
    if ($tekst) {      // jest wpisana jakaś wartość w formularzu
        print "Wpisana wartość to <B>$tekst</B><BR>";
        print '<A HREF="4-01.php">Powrót do formularza</A>';
    } else {
        // nie ma wpisanych danych, wyświetlamy formularz
        print '<FORM ACTION="4-01.php" METHOD=GET>';
        print '<INPUT TYPE="text" NAME="tekst">';
        print '<INPUT TYPE="submit" VALUE="Wyślij">';
        print '</FORM>';
    }
    ?>
</BODY>
</HTML>
```

Ćwiczenie 5.3.

Popraw program z ćwiczenia 5.2 tak, by przetwarzał wpisane dane aby były bezpieczne w wyświetlaniu. Sprawdź jego działanie na przykładach z poprzedniego ćwiczenia.

W zależności od ich charakteru funkcja powinna wykonywać różne operacje. Na początek wykorzystaj wbudowaną funkcję PHP, która znaczniki HTML-a przetworzy na "bezpieczne" do wyświetlenia. W szczególności zamieni znaki większości i mniejszości na > i <, co spowoduje, że wpisane znaczniki HTML nie zostaną przy ich dołączeniu do strony zinterpretowane, lecz wyświetlone.

```
//Listing 5-3.php
<HTML>
<HEAD>
<META HTTP-EQUIV="Content-Type"CONTENT="text/html;charset=iso-8859-2">
<TITLE>Formularz</TITLE>
  </HEAD>
  <BODY>
    <?
      // Drukuje formularz i jednocześnie odbiera i wyświetla wpisane
      // w nim dane. Dane są przetworzone funkcją htmlentities.

      if ($tekst) { # jest wpisana jakaś wartość w formularzu
        $tekst = htmlentities ($tekst);
        print "Wpisana wartość to <B>$tekst</B><BR>";
        print '<A HREF="4-02.php">Powrót do formularza</A>';
      } else { # nie ma wpisanych danych, wyświetlamy formularz
        print '<FORM ACTION="4-02.php" METHOD=GET>';
        print '<INPUT TYPE="text" NAME="tekst">';
        print '<INPUT TYPE="submit" VALUE="Wyślij">';
        print '</FORM>';
      }
    <?>
  </BODY>
</HTML>
```

Ćwiczenie 5.4.

Utwórz program, który po podaniu odpowiedniej nazwy użytkownika i jego hasła wyświetli tajną informację. Jeżeli zaś wpisane dane będą nieprawidłowe - informację o błędzie.

Dane o użytkownikach i hasłach zapamiętamy jawnie w tablicy asocjacyjnej. Oczywiście użytkownik nie będzie mógł ich podejrzeć.

```
//Listing 5-4.php
<HTML>
<HEAD>
<META HTTP-EQUIV="Content-Type"CONTENT="text/html;charset=iso-8859-2">
<TITLE>Informacja na hasło</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
```

```
<?
// Pobiera od użytkownika nazwę i hasło. Jeżeli dane są prawidłowe,
// wyświetla tajną informację, a jeżeli nie - informację o błędzie.

$hasla = array ('admin' => 'emdi', 'tester' => 'emdi25',
               'mariusz' => 'lwgd7w3', 'dymek' => '56sghx');

if (($uzytkownik)&&($haslo)) {# wartości w formularzu są wpisane
if ($hasla[$uzytkownik] == $haslo)
{
    print ("Tajna informacja to: <B>2*2=4</B>");
}
else
{
    print ("Wpisano niepoprawne dane o użytkowniku i hasle.<BR>");
    print ('<A HREF="4-04.php">Wróć</A> i spróbuj ponownie.');
```

nie ma wpisanych danych, wyświetlamy formularz

```
    print '<FORM ACTION="4-04.php" METHOD=POST>';
    print '<TABLE><TR><TD>użytkownik: </TD><TD><INPUT TYPE="text" ' ;
    print "NAME=\"uzytkownik\" VALUE=\"\$uzytkownik\"></TD></TR>";
    print '<TR><TD>haslo: </TD><TD><INPUT TYPE="password" ' ;
    print 'NAME="haslo"></TD></TR></TABLE>';
    print '<INPUT TYPE="submit" VALUE="Wyślij">';
    print '</FORM>';
}

?>
</BODY>
</HTML>
```

Ćwiczenie 5.5.

Napisz program, który wyświetli menu, a następnie pokaże wybraną przez użytkownika opcję.

Wybraną przez użytkownika określimy za pomocą instrukcji **switch**. Na podstawie wartości zmiennej **\$opcja** w **\$cowybrano** zapamiętamy wybraną przez użytkownika opcję.

```
//Listing 5-5.php
<HTML>
<HEAD>
```

**INSTYTUT TECHNIKI
ZAKŁAD ELEKTROTECHNIKI I INFORMATYKI**

mdymek@univ.rzeszow.pl

```
<META HTTP-EQUIV="Content-Type"CONTENT="text/html;charset=iso-8859-2">
<TITLE>Menu w formularzu</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<? // Wyświetla wybraną przez użytkownika opcję
    if ($opcja) { # wartości w formularzu są wpisane
        switch ($opcja) {
            case 'pilka': $cowybrano = 'piłka nożna'; break;
            case 'kosz': $cowybrano = 'koszykówka'; break;
            case 'siat': $cowybrano = 'siatkówka'; break;
            case 'nar': $cowybrano = 'narciarstwo'; break;
            case 'hokej': $cowybrano = 'hokej'; break;
            case 'boks': $cowybrano = 'boks'; break;
            case 'inny': $cowybrano = 'inny sport'; break;
            default: $cowybrano = 'niezidentyfikowana opcja'; break;
        }
        print ("Użytkownik wybrał opcję: <B>$cowybrano</B>.<BR>");
        print '<BR><A HREF="4-05.php">Powrót do formularza</A>';
    } else { # nie ma wpisanych danych, wyświetlamy formularz
print '<FORM ACTION="4-05.php" METHOD=POST>';
print '<SELECT NAME="opcja">';
print '<OPTION SELECTED VALUE="">-&gt; wybierz, jak sport lubisz:';
print '<OPTION VALUE="pilka">piłka nożna';
print '<OPTION VALUE="kosz">koszykówka';
print '<OPTION VALUE="siat">siatkówka';
print '<OPTION VALUE="nar">narciarstwo';
print '<OPTION VALUE="hokej">hokej';
print '<OPTION VALUE="boks">boks';
print '<OPTION VALUE="inny">inny sport';
print '</SELECT>';
print '<INPUT TYPE="submit" VALUE="Wyślij">';
print '</FORM>';
    }
?>
</BODY>
</HTML>
```

Zadania:

1. Utwórz program, który będzie wyświetlał formularz z możliwością wpisania trzech danych: a , b i c , po czym wyświetli rozwiązanie równania kwadratowego: $ax^2+bx+c=0$.
2. Napisz program, który w pierwszym formularzu zbierze informacje o tym, czym zainteresowany jest użytkownik, a w drugim, jak się nazywa. Po wpisaniu wszystkich potrzebnych danych program powinien wyświetlić zebrane informacje.
3. Popraw program z ćwiczenia 5.5 tak, by nazwy opcji i wartości zostały zapisane w tablicy asocjacyjnej, a zmiana treści formularza była możliwa poprzez poprawienie jej zawartości.